

Goedenmorgen, vrienden.

Het is nog steeds moeilijk om een werkelijk lesverband met deze groep op te bouwen. En misschien mag ik dat dan aan het begin nog even verder duidelijk maken.

We hebben in deze groep op het ogenblik nog niet die homogeniteit bereikt, welke noodzakelijk is om voortdurend verder te bouwen aan een bepaald inzicht, een bepaalde gedachtengang, een bepaalde waarheid. Wij hebben ons in deze ochtendgroep toch werkelijk wel ten doel gesteld om steeds met meer praktische lessen en raadgevingen te werken. Dit wordt natuurlijk heel erg moeilijk, wanneer we te maken krijgen met een groep, die ten dele voor sentimenten sterk gevoelig is, ten dele de abstract-redelijke weg verkiest en ten dele zich voornamelijk op de praktijk wil instellen. Daarom zou ik dus het volgende willen voorstellen:

We gaan nu uit van een willekeurig punt. Dat punt moogt u zelf stellen. Dit punt wordt vandaag behandeld en wel zo praktisch mogelijk en met zo weinig mogelijk theorie. Wij zullen dan van daaruit proberen om u dus zelf - aan de hand van het vandaag besproken onderwerp - het punt te laten kiezen, vanwaaruit u verder wilt gaan, met dien verstande dat de keuze niet elke keer door dezelfde persoon wordt gemaakt. Het kan dus zijn, dat onze lessen daardoor iets langer worden dan tot nu toe, maar ik hoop dat u dat op de koop toe wilt nemen. Dat schijnt ons zo ongeveer de enige manier om het karakter van directe lesgeving aan deze groep te geven. Mag ik vragen, of er iemand commentaar op heeft, het er niet mee eens is?

x Ik vind het jammer.

- Waarom? Het is niet jammer, als we ontdekken dat er een bepaalde remming bestaat. Het is alleen jammer, als we haar niet kunnen overwinnen.

Wilt u dan nu het punt van uitgang kiezen? U moogt dat vandaag op elk terrein kiezen. De volgende malen bent u dus mede gebonden aan hetgeen deze maal te berde wordt gebracht.

De praktische houding van de mens in het wereldgebeuren.

Ten eerste: Het wereldgebeuren op zichzelf is niet dat wat het schijnt te zijn. Een groot gedeelte van de werkelijke beweegredenen, de werkelijke procedure in het wereldgebeuren, is voor de mens verborgen. Daarnaast zal hij de geestelijke werkingen en inwerkingen in dit wereldgebeuren, zelfs indien hij daarover voldoende voorlichting heeft, maar ten dele erkennen. Het wereldgebeuren als zodanig kan dus voor de mens nimmer bepalend zijn voor zijn eigen houding. Want - en hier, vrienden, komen we dan hopelijk aan een stukje praktijk, waaraan u iets hebt - op het ogenblik dat de mens zich intens bezighoudt met het wereldgebeuren, daarbij niet slechts constaterende maar ook extrapolerende, voorspellende e.d., wordt die mens meegesleept in een warreling van gedachten, die de hele wereld omspant. Zijn vrijheid van denken en beleven wordt er aanmerkelijk door beperkt. Zo vreemd als het klinkt, maar esoterie en politiek zijn tegenstrijdige factoren, tenzij men esoterisch bekwaam zijnde de innerlijke waarheid van de politiek zou kennen; iets, dat voor de doorsnee-mens onmogelijk is. Uw houding zou op grond van dit eerste punt dus moeten zijn: een enigszins ongeïnteresseerd accepteren van het wereldgebeuren, voor zover u daarbij niet onmiddellijk betrokken bent.

Ten tweede: Het zo goed mogelijk bewaren van uw eigen vrijheid van denken en handelen binnen het wereldgebeuren, voor zover het u betreft.

Ten derde: Het scheppen van een zo groot mogelijke vrede en harmonie daar, waar het u mogelijk is, uit eigen wezen en omgeving binnen het wereld-

gebeuren dat u raakt. Dat is al heel eenvoudig.

Nu kunnen we hierbij natuurlijk gaan spreken over God, goddelijke krachten en beïnvloedingen van buitenaf. Maar ik zou liever als tweede punt van het onderwerp stellen, dat het wereldgebeuren als zodanig een illusie is, geschapen door het gemeenschappelijk denken van de mensen. Naast dit uit de mens voortkomende wereldgebeuren bestaat er een werkelijke evolutie - geestelijk zowel als stoffelijk - die voortkomt uit een goddelijk plan. Beide hebben slechts zeer weinig punten van aanraking. Dat zal u ook duidelijk zijn.

Een goddelijk plan of een scheppingsplan, een bewustwording binnen God, is altijd weer gebaseerd op de eenvoudige stoffelijke feiten en niet op de theorieën. U zult zelf wel begrijpen, dat een raket-basis meer of minder op Cuba voor het wereldgebeuren onbelangrijk is, tenzij de mensen het belangrijk maken. Zo is ook de gedachte aan vrijheid of dictatuur betrekkelijk onbelangrijk, tenzij de mensen haar belangrijk maken. De gedachte aan welvaart of armoede is van uit geestelijk standpunt absoluut onbelangrijk, tenzij de mensen dit verschil belangrijk maken. U moet dat goed begrijpen.

Wanneer u hier op uw wereld leeft in het bewustzijn van die wereld, dan leeft u daar (het is duizendmalen gezegd) met een taak. Deze taak is niet slechts een opdracht maar ten dele zelfs een soort noodlot. Door op de wereld in deze periode te incarneren neemt u deel aan een ontwikkeling, die niet te vermijden is, daar ze deel uitmaakt van de evolutie naar volmaaktheid binnen het tijdruimtelijke bestek van dit deel van het Al. En daaraan ontkomt u niet.

Nu kunt u natuurlijk dat proberen te veranderen, maar daar heeft u weinig aan. U kunt uw gedachten gebruiken om maatstaven te stellen, Maar die maatstaven zijn alle zo relatief mogelijk; ze hebben geen werkelijk belang. Onthoudt u dit nu eens:

Uw maatstaven voor politiek, voor wereldgebeuren en wat erbij behoort, mogen misschien menselijk gezien interessant en intelligent zijn, maar ze hebben voor het werkelijk verloop der dingen geen enkele betekenis. Wat heeft dan wel betekenis? De wijze, waarop u persoonlijk beantwoordt aan uw eigen mogelijkheden, die soms weinige zijn, soms vele. De wijze, waarop u persoonlijk het contact met het Hogere in uzelf tot werkelijkheid maakt; en bovenal de wijze, waarop u uw begrip van juist, van goed, van aanvaardbaar leven in de praktijk weet uit te drukken.

Ik hoop, dat de steller van het onderwerp mij niet kwalijk neemt, dat ik daarmee de schijnbare belangrijkheid van het gestelde heb gereduceerd tot praktisch nil. Natuurlijk, het wereldgebeuren is interessant, het is sensationeel. Maar wat heeft u eraan te weten wat er gebeurt over 100 jaar of over 10 maanden? Wat heeft u eraan te weten, wanneer de eerste atoombom valt? U kunt zich daaraan niet onttrekken, indien het behoort tot uw noodlot, indien het behoort tot uw deel in de realisatie, in de ontwikkeling. Let wel, ik heb niet gesteld, dat die atoombom valt, helemaal niet. Integendeel, ik geloof dat er nog heel veel positieve mogelijkheden zijn. Maar voor u maakt het niets uit. U gaat als mens te veel uit van uw eigen denkbeelden en deze beheersen ten slotte uw reactie op het wereldgebeuren en vormen daarmee de gevolgen, die de evolutie van de wereld met zich brengt. Laat ons een paar eenvoudige voorbeelden nemen.

Ik hoor mensen zeggen: "Ja, maar die is te jong, die is te oud." En dan bedoelen ze om deel te nemen aan het leven of om een beslissing te treffen of een bepaalde taak te verrichten. Kan dat ooit waar zijn? Zodra het besef van de taak of de mogelijkheid daartoe bestaat, is men niet te jong of te oud. Men beseft deze werkelijkheid, deze mogelijkheid en men zal zelf moeten nagaan in hoeverre men daardoor voor zichzelf - en dat is geen egoïsme - een zo juist mogelijk contact met de omgeving, een zo juist mogelijk verloop a.h.w. van eigen leven en dat van anderen, helpt bevorderen. Wanneer je harmonie wilt scheppen, is het toch niet van belang of je nu 10 jaar bent of 80? Of je begint aan een le-

ven of het beëindigt? Harmonie is iets, dat je uit jezelf voortbrengt en dat je volgens je eigen erkennen en bewustzijn omzet in een zo praktisch mogelijk reageren.

Hier, vrienden, ligt een les, die u wel eens even moet verwerken. We zijn nooit te jong of te oud, te zwak of te sterk, te arm of te rijk. Zodra een mens op aarde leeft, is hij. In zichzelf erkent hij mogelijkheden. De mogelijkheden en de weg, die hij in zichzelf erkent, zijn ongetwijfeld deel van het werkelijke wereldgebeuren, omdat in elke mens de evolutie van de wereld weerspiegeld is. Maar dat wil dus niet zeggen, dat die mens zich er nu maar van af kan maken door te zeggen: "Ja, maar dat kan ik niet" of: "dat is voor mij onbelangrijk" of een ander excuus voor zich bedenkt. De mens, die zich interesseert voor het wereldgebeuren, maar gelijktijdig zich daarvan distancieert, vooral voor zover het zijn eigen omgeving en kring betreft, is schuldig aan alle onaangename gevolgen, die het wereldgebeuren met zich brengt. Ik hoop, dat dit punt nu duidelijk is?

Dan moeten we ons verder realiseren, dat in elke fase van het wereldgebeuren de factoren: rechtvaardigheid, schoonheid, mensenliefde of menselijkheid en kracht (dus ook onbekende goddelijke krachten) tot uiting komen. Wij kunnen niet volstaan met te zeggen: Zo is het. Wij zullen voor onszelf moeten kiezen welke factor voor ons aanvaardbaar is.

Als u dus tegenover een wereld vol verwarring staat, dan heb ik voor u maar één raad en die klinkt misschien heel vreemd: Zover het de buitenwereld betreft, leer te lachen. Leer te lachen om de bespottelijkheid van kleine, opgeblazen mannetjes, die zich als pauwanen gedragen of met het uiterlijk van een Deense dog hun beroep op "oui or non" naar voren brengen. Je kunt hen als mens waarderen, maar begrijp de bespottelijkheid ervan. Niets is voor de wereld gezonder dan een begrip voor de belachelijkheid, die er in menige pose, ja zelfs in menige agressie, is gelegen. Geloof me, het gelach van de mens en van de wereld brengt de werkelijkheid dichterbij dan duizend kanonnen. En de wereldvrede wordt eerder tot stand gebracht, als een ieder zich de dictator in zijn onderpantalon kan voorstellen, dan wanneer men hem vreest of veracht om de legers die hij kan sturen.

In alle dingen zit een factor van belachelijkheid, ook in uzelf. Voor onszelf moeten we dit kunnen accepteren. Het is niet erg, als we eens een keer belachelijk zijn, als we maar eerlijk zijn. In de wereld is het erkennen van het niet-juiste, het wat bespottelijke, het overdrevene de methode om een juist inzicht van die wereld te verwerven en de juiste houding t.o.v. die wereld in te nemen.

Voor onszelf geldt hetzelfde, vooral in een tijd als deze, waarin de mens zich dus graag door verwarringen laat pakken en zo alle mogelijkheden van persoonlijke bewustwording of inwijding al heel snel schijnt te verbinden aan het al of niet slagen van een democratische, socialistische of anders gerichte partij. Neen, het gaat er ons zelfs niet om, of er nu één Christenheid komt of dat het een stelletje twistende apostelen blijft. Het enige, dat belangrijk is: Kan de mens het bespottelijke zien van de pretentie van gezag en gelijktijdig voor zichzelf erkennen, hoe belachelijk hij is, omdat hij aan die pretenties gehoorzaamt en zijn ware wezen, zijn waar innerlijk bereiken, verloochent? Lach! En als je dan gelachen hebt, als je dan daardoor voor jezelf de waan, de illusie, het overdonderende en de begoocheling hebt uitgebannen, denk dan aan de schoonheid.

Begrijp wel, schoonheid is cosmisch. In uw wereld van vandaag is er zeer veel dat buitengewoon mooi is, als u het wilt zien. Natuurlijk, schoonheid gaat soms gepaard met nevenverschijnselen. Een modderslootje kan van een ontstellende schoonheid zijn: rustiek, vol kleurschakeringen en gelijktijdig een zodanige geur verspreiden, dat men zal moeten kiezen tussen de verrukking van het oog en de afschuw van de neus. En dat komt heel vaak voor. Maar in alles in de wereld ligt schoonheid. Probeer die schoonheid te zien. Probeer te begrijpen, hoe in alles iets moois ligt, zolang wij dit niet trachten te binden aan onze persoon. Wat er ook is in de wereld op het ogenblik, zodra u het op u persoonlijk betreft, verliest

het zijn schoonheid, verliest het zijn glans. Zolang u het durft zien als iets, dat in het geheel leeft en waaraan u in bescheiden mate deel hebt, behoudt het zijn schoonheid.

Datzelfde geldt voor rechtvaardigheid. Zolang u rechtvaardigheid ziet als het bestraffen van hetgeen u kwaad noemt, het wreken van het onrecht u aangedaan, zult u nimmer gerechtigheid ervaren. Integendeel. Het onrecht, dat zich rond u opstapelt en ook u dreigt te verpletteren, wordt steeds groter. Maar op het ogenblik, dat u beseft dat er een algemene gerechtigheid is, een algemene wet, waarvan u deel uitmaakt, als u begrijpt dat de rechtvaardigheid zich niet bezighoudt met het aanwijzen van de vliegenpoepjes op verkeerde plaatsen, maar zich bezighoudt met het scheppen en herscheppen van de cosmische harmonie, voor zover deze binnen een tijdruimtelijke verhouding kan worden uitgedrukt, wanneer u zegt: Ook wat mij overkomt en wat ik onrecht noem, is recht, want ik moet mij inpassen in het werkelijke geheel, dan zult u ontdekken hoe de rechtvaardigheid eveneens ontstaat. Maar dan zal die rechtvaardigheid niet altijd aan al uw wensen tegemoet komen. Heel vaak zal er een aantasting zijn van datgene, wat gij als uw persoonlijk eigendom, uw verworven voorrecht, uw privilege beschouwt. Heel vaak zal die rechtvaardigheid u ook iets geven, dat ge als onverdiend, als een gunst beschouwt. Maar die rechtvaardigheid is alleen het scheppen van een harmonie. Het is geen bestraffen en geen belonen. Het is het stellen van een harmonie, die het heeal doorklinkt en die ook u persoonlijk kan beroeren.

Op deze wijze kunt u ook de rechtvaardigheid zien in deze dagen: een wisselwerking van oorzaken en gevolg, die ongetwijfeld haar stempel zo hier en daar drukt op het wereldgebeuren, maar die u koud kan laten, zolang u zelf in die harmonie op de meest juiste wijze werkt en leeft.

De vraag is dus niet: Hoe beantwoord ik aan al hetgeen de mensheid goed noemt en hoe ontwijk ik het kwade? De vraag is: Hoe kan ik in mijzelf, tegenover mijzelf en de wereld een zo groot mogelijke harmonie bereiken? Want in dat geval zal de rechtvaardigheid u zeker rangschikken onder het positieve deel van het leven, ook al krijgt u geen beloning maar alleen de mogelijkheid om a.h.w. vrijer te denken en te leven en meer te bereiken.

Hetzelfde geldt voor de factor, die ik liefde heb genoemd: menselijke liefde of misschien ook naastenliefde of cosmische liefde. Er zijn mensen, die de liefde hebben verdeeld, totdat ze ongeveer op een dier gelijkt, waarvan men hâchée heeft willen maken. Er is hartstocht, er is stoffelijke liefde en er is stoffelijke begeerte; en daarnaast hebben we mentale genegenheden, zieleverwantschappen, we hebben meer cosmische liefde en we hebben een goddelijke liefde. Zodra wij de liefde verdelen, is ze geen liefde meer. En dat geldt ook voor de wereld.

Wanneer men uitroept: Wij hebben de vrijheid lief, maar een ander niet de vrijheid laat om zijn eigen wegen te gaan, dan doodt men zowel de liefde als de vrijheid; want in het verschil wordt uit de liefde voor vrijheid de haat geboren tegen wat men ziet als een aantasting van de vrijheid. En de vrijheid zelf gaat door het opleggen van één enkel en eenzijdig denkbeeld teloor bij alle anderen en ten slotte ook bij uzelf. Ik weet niet, of u dat idee kunt verwerken.

Liefde is alomvattend. Dat gaat van de liefdevolle zorg of waardering misschien voor een plant in uw kamer, het opnieuw schikken van een bloem via alle menselijke relaties en geestelijke relaties tot God; het is één geheel. U kunt niet gelijktijdig een deel van het leven of van God of van de wereld liefhebben en een ander deel haten. Maar die liefde zal dan ook nooit gebonden kunnen zijn aan zuiver persoonlijke waarden. Als je alleen iets liefhebt, omdat het van jou is of voor jou, dan zul je daardoor de rest van de wereld buiten sluiten. Je scheidt haat, want je scheidt een onderscheid. Als je echter het geheel aanvaardt en wat in het geheel tot jou komt ziet als een manifestatie van de band in het geheel, dan wordt het anders.

Christelijke naastenliefde, één van de veel misbruikte stukjes hâché die men van de goddelijke liefde, van het liefdesbegrip in de cosmos heeft gemaakt, is dan ook niet alleen de naaste helpen of de naaste beminnen. Neen, het is eenvoudig een erkennen van een gebondenheid in het goddelijk bestaan, waardoor het verschil van persoon wegvalt. En in dit geval kunnen we dus niet zeggen dat een Rus zo slecht is of een Amerikaan goed, dat de Engelsen gelijk hebben of de Australiërs, dat de Papoea's eerlijk zijn of oneerlijk, dat Indonesië het wel of niet is. Onverschillig hoe we dat stoffelijk zien, als we een liefde kennen, moeten wij in allen zoeken naar het lichtende, het goede. En wij moeten dit niet slechts voor onszelf willen hebben - al zullen wij soms een persoonlijke uitdrukking erin vinden door iets te doen voor een bepaalde mens of voor een aantal mensen - maar we zullen werkelijk moeten proberen om deze eenheid van het goede, het bevorderen a.h.w. van alles waarin een deelgenootschap mogelijk is met heel de wereld, door te voeren.

Dat is moeilijker dan men denkt, maar wij moeten ook op deze manier in de wereld leren staan. Een verwijt, een voorbehoud, een verwerping is een beperking van de goddelijke liefde. Elke beperking van de goddelijke liefde maakt het goede tot iets onevenwichtigs en onvolmaakts.

Ik mag hier nog even aan toevoegen, dat er in deze dagen heel veel personen en groepen zijn, die deze liefde, genegenheid, eerbied of hoe ze het noemen, zoeken. Zij proberen u te laten zien, dat zij alléén voor u belangrijk zijn en ze zouden u misschien zover willen brengen dat ge hen aanbidt en vereert.

Ware liefde houdt geen aanbidding of verering in. Ze is een aanvaarding, een samenwerking. Ze is een reageren op eigen erkenning van een bestaande eenheid, mogelijkheid en band, niet meer en niet minder. Een mens, die in deze wereld op die manier a.h.w. het cosmisch begrip van liefde voor zichzelf steeds meer reëel kan maken, zonder daarbij verdelingen te kennen - zowel in zichzelf als tegenover anderen - die zal ongetwijfeld de evolutie van de wereld gemakkelijker in zich verwerken. En dan wordt zijn houding in de wereld vanzelf ook gemakkelijker.

Laat ons even proberen om ook dit in een paar eenvoudige regels vast te leggen.

Binnen deze wereld is het goed om alle dingen te aanvaarden, in alles het goede te zoeken, in alles de schoonheid en de vreugde te erkennen en al het lelijke zoveel mogelijk terzijde te stellen. Het is goed voor de mens in deze wereld belemmeringen, die uit zijn eigen denken voortkomen en die niet onmiddellijk praktisch bestaan, te verwaarlozen. Erken de mogelijkheid en vraag je daarbij af op welke wijze jij binnen het geheel kunt passen. Op die wijze zullen de schoonheid, de rechtvaardigheid en de liefde, die belangrijke factoren in de werkelijke evolutie van al wat naar God streeft, hier op aarde duidelijk worden geuit.

Oorlog kan misschien goed zijn voor dwazen. Voor u is oorlog slechts een verstoring, die u moet compenseren door méér vrede, méér liefde, méér rechtvaardigheid in de wereld te stellen en niet door te strijden. Internationale machtspolitiek is iets, dat u alleen kunt compenseren door de bespottelijkheid daarvan misschien zelf erkennende, het geheel te zien als een kinderlijk spel, als iets onbelangrijks en daartegenover te stellen uw werkelijke aanvaarding - niet van de een of andere macht - maar van alle machten, van alle krachten zover daarin ook maar iets is, dat goed is voor de mensheid, dat een erkenning kan zijn van het Goddelijke, dat de schoonheid kan bezitten van de volmaakte schepping.

Dat zijn natuurlijk punten, die hier en daar wel een beetje verzet zullen wekken. Wij weten heel goed dat u wat dat betreft liever in stukjes denkt dan in een alomvattend beeld. En als ik hier dan probeer om de praktijk nog iets verder door te voeren, de praktische houding van de mens tegenover het wereldgebeuren, dan betekent dat eigenlijk tegenover het wereld.

Wanneer een mens bewust en werkelijk met inzet van geheel zijn wezen iets nastreeft dat goed is, schept hij een afweer tegen alle krachten, die dat belemmeren. Hij schept een bevordering van alle werkingen en alle factoren, die dit goede op de juiste wijze en de juiste tijd a.h.w. realiseren. Het "ik" van de mens behoort tot een harmonisch geheel; en dat wil zeggen dat niet alles kan gebeuren op de tijd dat een mens dat misschien denkt of verlangt. Er zit een zekere ritmische samenwerking in. Je zou kunnen zeggen: het is als met sommige machines waar een aantal handelingen achtereenvolgens en aaneensluitend dienen te gebeuren. Zou men te snel zijn, dan zou er iets vastlopen. Zou men te traag zijn, er zou een onderbreking ontstaan en er zou geen perfect werkstuk mogelijk zijn.

Zo is het ook in uw leven. Er komt steeds weer een moment - en dit moment maakt zich kenbaar zowel in uzelf als in de wereld, waarvan u zegt: Nu bestaat deze mogelijkheid, nu schijnt het de tijd daarvoor te zijn. Als je dan op dat ogenblik zo'n mogelijkheid verwerkelijkt, al is het maar de aankoop van een eenvoudig iets, al is het maar het uitspreken van een woord, dat je een lange tijd hebt teruggehouden, dan past dit in het geheel, dan is er een harmonische ontwikkeling. Probeer je door je behoeften, gedachten of vrezen geforceerd iets tot stand te brengen, dan is het verkeerd. Dan komt het vóór de tijd en het resultaat is stilstand en geen verdere ontwikkeling. Je kunt ook wachten tot het te laat is; en dan is de gelegenheid a.h.w. voorbij. De mogelijkheid is geweest. Wat dan ontstaat is meestal maar een armzalig vervangingsmiddel van wat eens had kunnen zijn en het is eveneens niet harmonisch.

Leer daarom, vrienden, dat juist in deze wereld en in dit wereldgebeuren alles zijn tijd heeft. Die tijd wordt voor iedere mens duidelijk, wanneer hij allereerst zichzelf afvraagt: Wat is nu eigenlijk noodzaak en behoefte? Wat is de mogelijkheid? Geestelijk zowel als stoffelijk.

Als je dit in jezelf erkent, dan is de tweede fase: uiting; en de derde fase: berusting. Want als u eenmaal zelf iets hebt geconstateerd, dan moet daarop eerst de echo uit de oneindigheid, uit de mensheid tot u komen; en dan - als dit antwoord er is - dan is het nog als twee treinen, die elkaar naderen; er moet echter eerst een punt van treffen zijn, voordat ze één weg kunnen kiezen.

Wanneer u tot een geest roept om u te helpen, dan zal er eerst een weerklank in die geest moeten zijn; maar dan zal er ook een moment moeten komen in het leven, in het wereldgebeuren, waarin die geest zichzelf, haar streven en haar kracht kan verenigen met de uwe tot één werking. Is die band, die verbinding er niet, dan zal er nooit een werkelijk resultaat zijn.

Dit is misschien een heel ingewikkeld iets voor u, omdat u zich gaat afvragen: Hoe moeten we dat bepalen? U bepaalt het dus niet zelf. Van uit uzelf is het kenbaar maken, het scheppen van de innerlijke noodzaak en de dwang tot verwerkelijking, voor zover die bestaat, goed. Maar op het ogenblik dat de uiting is vastgesteld, moet men wachten tot de tijd, dat ook elders diezelfde werking bestaat. Zo is een samenwerking, zo is eenheid mogelijk, niet alleen tussen enkele mensen of een mens en een geest, maar een samenbundeling van streven in zeer grote groepen en gemeenschappen, zelfs in volkeren of in de mensheid.

Het wachten op de juiste tijd valt vaak moeilijk. Je vraagt je soms af, of je geen dwaas bent; maar je kunt het nooit voorkomen. In alle spanningen van deze dagen zult u steeds weer denken: Als ik nu dit eens kon doen, of dat tot stand kon brengen, of als ik nu eens zo zou handelen? Wanneer u zelf voelt, dat dit goed zou zijn voor u, dan moet u zich niet afvragen: Wat zal de wereld ervan denken; of: Wat zal de geest daarop zeggen? Neen, u zegt: "Nu zie ik dit zelf als juist. Ik schep de mogelijkheid en ik wacht, of ik daarop een antwoord krijg." Is het antwoord er niet, dan is het er de tijd niet voor en is het beter de dingen voorbij te laten gaan.

U zult begrijpen, dat juist dit begrip voor de juiste tijd in het wereldgebeuren ook een grote rol speelt. Wanneer een staatsman een bepaalde "manoeuvre" uithaalt en hij wil deze doorzetten, terwijl het niet de tijd er-

voor is, terwijl de juiste omstandigheden en het juiste antwoord van de wereld er niet zijn, dan veroorzaakt hij chaos, maar voor zichzelf. Het andere is nog niet op een gelijk spoor gekomen. Het juiste woord, de juiste actie op het juiste moment echter kan het totale streven en de inwerking van/hele wereld veranderen. / de

En dan is er de kwestie, die we ook vroeger wel eens hebben besproken: afscherming.

Afscherming is in feite: je isoleren. In deze wereld zijn zo enorm veel illusies, dus zoveel angst en vrees, zoveel denkbeelden, suggesties en verkeerde werkingen (laten we het maar precies zo zeggen), dat het voor een mens niet mogelijk is al die dingen te erkennen voor wat zij zijn. En daarom zou men dus een afscherming moeten vinden, waardoor het kwade buiten blijft: de magische Ring van de oudheid, het geestelijk scherm van de ingewijde enz. Dit is ook betrekkelijk eenvoudig op te bouwen, indien u uitgaat van het standpunt:

a. Ik tracht het goede te verwerklijken; dus wat ik innerlijk als goed erken. De rest beroert mij niet. Ik erken het gewoon niet. Zelfs als het in de wereld heel werkelijk is, ik erken het niet, het heeft geen belang. Ik ga eraan voorbij. Alleen als het mij onmiddellijk be- roert, zal ik mij er mee bezighouden en dan wel zover als die beroering onvermijdelijk en noodzakelijk is en verder niet.

b. Dan ga je dus zeggen: "De waarheid zal in mij een echo vinden; dat wat niet waar is, gaat aan mij voorbij."

Begrijp, dat je eigenlijk alleen reageert of op je eigen illusies of op de werkelijkheid. Alle chimæra's, alle denkbeelden, die van buiten op je afkomen, kunnen je toch niets doen. Er is dus ook geen reden om bang te zijn voor denkbeelden of dreigingen van buiten of je daarop te verheugen. Je moet alleen rekenen op wat in jezelf leeft en wat je dus harmonisch beroert. Op deze wijze ontstaat een ontkennen van het negatieve.

Geestelijk betekent dit b.v. dat de demon (een astrale vorm) je niet kan benaderen. Maar in het gedachtenwereldje van de mensen, in het gemeenschappelijk bewustzijn van de mensheid dus, waarin u bestaat, betekent dit een soort filter, waardoor de positieve waarden en mogelijkheden uit het menselijk denken u voortdurend bereiken, terwijl al het andere, het negatieve dat u depressies bezorgt, dat u tot overspanning kan brengen, wegvalt. Het vraagt een zekere passiviteit, die soms moeilijk is op te brengen. Er zijn heel veel mensen, die zich steeds genoopt voelen, geestelijk of stof- felijk, de wereld in te gaan en alle boosdoeners bij de nek te pakken om hen vervolgens in het kot van de heropvoeding te deponeren. Dat kan niet. In het wereldgebeuren kun je alleen het negatieve a.h.w. uitfilteren en het positieve tot je laten komen.

En nu het mooie: Datgene, wat voor jou positief is en innerlijk als zodanig wordt erkend, is een bevestiging van een goddelijke, althans cosmi- sche band, die buiten de stof voortbestaat, in alle werelden aanwezig is en als zodanig de kracht en de mogelijkheden van je eigen wezen op dit ter- rein tot in het onmetelijke kan vergroten. De mens, die het negatieve uit- schakelt en het positieve zoekt, is in deze dagen geestelijk maar ook mate- riëel tot veel meer in staat dan iemand, die zich door alle dingen gelijke- lijk laat opzweven en beroeren.

Deze afschermingskwestie kunnen we natuurlijk zoeken in de formule, in het ritueel. Er zijn heel veel mensen, die het zo doen. Maar elk ritueel en elke formule kan slechts de uitdrukking zijn van een persoonlijke gesteld- heid. Geen enkel ritueel kan voor u iets uitdrukken, dat u niet bent. Geen enkele formule kan voor u een inhoud of een betekenis hebben, die niet reeds in u bestaat. Daarom is het het best zoveel mogelijk te vertrouwen op het juist richten van je persoonlijkheid, je wezen.

En daarmee hebben we dus weer een belangrijk punt gezien. Want een zekere verdediging heeft elke mens in deze dagen nodig. De verzekering en de afscherming tegen de negatieve inwerkingen zijn echter niet volledig, in- dien we niet gelijktijdig beschikken over het aanvalswapen. En dat aanvals-

wapen hebben wij door de wijze, waarop wij de positieve kracht in een wereld zelf kunnen beleven; het wereldgebeuren a.h.w. kunnen maken tot werkelijkheid, deel van de goddelijke werkelijkheid in plaats van een aantal hersenschimmen, waaruit alleen maar voortdurend loutering of vernietiging wordt geboren. Dat kunnen we doen door - moeilijk en eenvoudig tegelijk - uit te gaan van het standpunt: datgene wat ik in mijzelf erken als nastrevenswaard, als goed en aanvaardbaar, datgene waarin ik goddelijke liefde, schoonheid of rechtvaardigheid erken, zal ik nastreven met inzet van geheel mijn persoonlijkheid, handhaven met geheel mijn persoonlijkheid en zonder enig voorbehoud, zonder enige eis, zonder enige angst. Je kunt nooit een deel voor jezelf reserveren, als je wilt werken met goddelijke kracht.

Als u dus iets erkent als goddelijk of als goed en u wilt dat nastreven, u wilt dat verwerkelijken, dan mag er niet de kwestie zijn van: Maar als ik nu zus denk of zo doe, zou ik misschien mijn gemoedsrust of mijn bezit, mijn huis, het aanzien van mijn medemensen of wat anders kwijt kunnen raken. U kunt niets kwijtraken, want u heeft niets, behalve uw "ik". Al het andere kan u door het toeval, door het wereldgebeuren of het noodlot elk ogenblik worden ontnomen. Maar wat u hebt, is uw eigen wezen, uw "ik". En als u dat "ik" dus - zonder verder te letten op bijkomstigheden - inzet voor hetgeen u als juist en goed erkent, dan heeft u daarmee de meest vreedzame maar ook de meest onoverwinnelijke macht op aarde in uzelf gemobiliseerd.

Hoe kan men een mens dreigen of dwingen, die niet bang is voor pijn, die niet bang is voor de dood, omdat hij beseft: het grote, dat ik heb, zal dit alles overvleugelen. Denkt u niet, dat het dwaasheid is, want dat je pijn toch wel moet vrezen. Wanneer in jezelf een idee bestaat groter dan alles wat die pijn ooit kan betekenen, geloof me, dan wordt de pijn a.h.w. vergeten, dan ben je nog ongevoeliger dan een fakir en kun je bij wijze van spreken door het vuur wandelen, beter dan de beste vuurloper. Dan is er niets, dat je kan beroeren, als dat idee in jou maar groter is dan alle angsten en vrezen.

Hoe kan men een mens dwingen of forceren in een bepaalde richting, als hij niet bang is om iets te verliezen? Als hij niet begeert iets te winnen? Als hij alleen verlangt om harmonisch en goed te zijn? Dat geldt voor een demon en een geest evengoed als voor het stoffelijk gezag. Wat kan men u doen? En dit is het wapen, dat in deze tijd en in dit wereldgebeuren meer zou moeten worden gehanteerd: een afstand doen van de gedachte aan wat men dan toch maar heeft en graag wil houden; of het aanzien dat men niet in het geding mag brengen; of de angst dat er misschien ergens pijn zal zijn; of een ontkenning van uw persoonlijkheid, die u kwetst. Wie als één geheel handelt, zonder angst en zonder vrees, die is in dit wereldgebeuren machtiger dan de machtigste vorst, want die is vrij. Vrij, omdat in U het Goddelijke wordt erkend, omdat de manifestatie van het Goddelijke (zoals u die kent in goddelijke liefde, in rechtvaardigheid, in schoonheid, kortom in al het denkbare) door uzelf wordt verwerkelijkt zonder voorbehoud. De inzet van geheel uw wezen, volgens uw beste weten en zonder enig voorbehoud, is hier de enige oplossing.

Het is misschien goed om, voordat ik dit discours ga besluiten, nog even een ander facet aan te snijden.

In dit wereldgebeuren wordt nl. onnoemelijk veel op een dood-wens en de angst voor de dood van vele mensen gespeculeerd. U heeft dat waarschijnlijk opgemerkt in de verschillende vormen van propaganda, die u hebben bereikt. Geloof me, sterven is op zichzelf niets anders dan herboren worden. Wie de dood niet vreest, die zal hij vaak voorbijgaan. Het verlangen naar de dood, naar het ontvluchten aan dit bestaan om een andere, betere wereld, om desnoods de rust van een niet-zijn te vinden, is al even dwaas. Alles wat nú is, zal later zijn en omgekeerd. Wat in het verleden was, wordt nu weer in u geopenbaard en weer duidelijk. En wat morgen zal zijn, dat leeft nu ook al in u. U kunt niet ontvluchten aan het leven.

Laat u nooit ertoe brengen om te zeggen: "Ach, als ik nou maar dood was, dan zou het toch eigenlijk wel prettiger zijn, dan zou ik het beter hebben," want dat is nooit waar. Ook niet als men u suggereert, dat het beter

is te sterven voor - dat zegt men dan - de vrijheid, de democratie of, wat anders, dan te leven in slavernij. Dit is dwaasheid, want in mijn sterven zou ik toch hetzelfde tot stand brengen als slavernij. Dan zou ik misschien geen slaaf zijn van een ander volk, maar van de haat, die ik zelf heb geschapen.

Als men u zegt, dat alle middelen noodzakelijk/om te blijven leven, dan moet u ook precies hetzelfde zeggen: "Kijk eens, als ik nu blijf leven en dat leven wordt voortgezet ondanks mijzelf (dus niet tegen mijn noodzaak of mijn mogelijkheden in, maar terwijl ik weet dat ik tekort schiet) dan is het dwaasheid; want dan zal ik de dood, die ik tracht te vermijden, a.h.w. duizendmalen sterven, omdat ik het probleem toch moet oplossen. / zijn

Dit is natuurlijk een spiritistisch element in mijn betoog en niet slechts esoterisch; maar het is toch wel waar. Het is werkelijk een deel van het leven, van het zijn. En daarom zou ik willen zeggen:

Mens, vrees niet en begeer niet te sterven. Aanvaard het als een eenvoudig feit op de dag; zoals het gaan slapen of het opstaan toch ook een rol speelt in het leven. Het is niet belangrijker, het is niet minder belangrijk. Het is deel van het eenvoudig verdergaan van uw persoonlijkheid.

Kunt u op die manier denken, niet alleen over uw dood of uw leven maar ook over dat van de mensheid, dan wordt uw streven anders gericht. U bent niet meer vatbaar voor de pogingen om u angst aan te jagen, om u te bannen, of misschien omgekeerd: om u te brengen tot een vreugdige opoffering van alle leven aan een idee. Neen, u beseft dan: het is niet belangrijk meer. U kunt anderen helpen; niet meer omdat u medelijden hebt, omdat er zoveel doden vallen, maar omdat u beseft dat het voor de levenden dragelijk gemaakt moet worden. Zonder enige angst of verwijt, zonder een medelijden dat eigenlijk een uitdrukking is van je eigen angst b.v. om te sterven of een verlangen naar de dood, die een ander zo mooi heeft gevonden. Dan leef je in de werkelijkheid; en deze werkelijkheid, vrienden, is een goddelijke werkelijkheid.

Nu ga ik even afsluiten en dan hoop ik, dat dit betoog het begin kan zijn van een vruchtbare bespreking van alles, wat in het leven eigenlijk noodzakelijk is en niet alleen in het wereldgebeuren.

Het gehele leven is niets anders dan een goddelijke werkelijkheid. Zowel in zijn tijdsverloop als in zijn eeuwig aspect is het deel van de realiteit, die altijd zal bestaan. Alles wat de mens denkt, wat hij in zijn brein doet ontstaan, afwijkend van de werkelijkheid, vormt de waan, de begoocheling. De poging om het denken van een ander en niet de feiten te begrijpen brengt altijd weer verwarring, tenzij het gaat om een zeer beperkt contact, waarbij de ene mens de andere tracht te helpen tot de werkelijkheid te komen.

Uitgaan van thesen, theorieën, stellingen en leuzen zal voor u altijd schadelijk zijn, omdat het u betreft in een waanwereld. Een wereld, waarin alle Russen - nou ja, ze hebben dan wel geen staart en hoorntjes - briesend rondlopen met een groot mes tussen hun tanden en kijken waar het eerste het beste huis is, dat ze in brand kunnen steken en de eerste de beste vrouw, die ze kunnen verkrachten; de edele Amerikanen met gladgeschoren schedels jubelend en dansend hun stenguns lopen af te schieten en snoepjes aan de kinderen uit te delen, dat is kolder. Toch wordt het u gesuggereerd. Ik overdrijf, maar op duizend-en-één manieren wordt u in een dergelijke waanwereld betrokken. U wordt verteld: dit deugt niet en dat is goed. Maar niemand kan u zeggen, waarom. En als u even nadenkt, dan ziet u: het is geen werkelijkheid.

Keer terug tot de werkelijkheid van het leven. Maak u vrij van al die denkbeelden van anderen en leef dan met de stem, die in uw eigen wezen zegt: Dit is mijn weg, dit is mijn leven. Denk daarbij niet over mooi of lelijk, jong of oud. Denk er niet over na, of het nu communistisch of a-religieus of erg religieus of erg orthodox is. Denk alleen maar na over wat wáár is. En wanneer wij ons bezighouden met de waarheid, dan zullen we allemaal ontdekken, dat het werkelijke leven, de realiteit van het wereldgebeuren voor ons vreugdig, goed en schoon kan zijn, ongeacht de illusies. En dan zullen we ontdek-

ken, dat ons schijnbaar gebonden-zijn, onze machteloosheid een illusie is. Dat de koorden, waarmee de mens en de menselijke geest aan de martelpaal, die wereld heet, geketend schijnen te zijn, in feite illusies zijn. Dat de mens vrij genoeg en sterk genoeg is; en dat zijn wereld nog heel veel in zich heeft van dat paradijs, dat hij voor eeuwig verloren waant.

Hiermee heb ik dan het onderwerp voor u behandeld. Het zal u waarschijnlijk hebben teleurgesteld, dat ik daarbij niet ben ingegaan op wat Kennedy wel en niet, Chrostsjof wel en niet, Castro wel en niet en nog een hele hoop anderen wel en niet zullen doen. Maar u vraagt mij naar de praktijk. Een prognose kan aardig zijn, maar zij kan nooit de uitdrukking zijn van een eeuwige werkelijkheid. Zij kan nooit een uitdrukking zijn van het praktisch bruikbare. Daarom wil ik besluiten met een citaat, dat is ontleend aan de oudheid. Het staat dus ook weer in verband met zekere inwijdingen, maar ook met wat ik vandaag heb gezegd; en dat is nu juist het mooie. Het wereldgebeuren van vandaag is voor degenen, die doordringen tot de waarheid ervan, inwijding. En voor degenen, die zich door de begoocheling laten vatten, een hel. Daarom kan ik dit citaat dus rustig aan het einde van mijn rede plaatsen.

O Licht van Licht, O Kracht van Kracht,
O Heerser van het hemelrijk,
Gij reikt met ongetelde handen uit en smeedt
de gouden banden met mens en dier en Al.

Gij zijt het, Kracht van leven, die in alles spreken zal,
zodra in al het vermogen om ook U te zien en te aanvaarden
is gegeven.

Gij zijt de kracht, niet ik.

Gij zijt het weten, ik ben slechts een deel ervan.

Gij zijt de werkelijkheid, waarvan ik slechts een deel besef.

Maar waarlijk, door Uw kracht ben ik, o-Licht van Licht.

En zo ben ik een licht, dat streeft naar licht en is uit
licht geboren, En ken ik in mij nu de gouden sporen van al, wat Gij in
mij, o Kracht en zon, geschreven hebt.

Voorwaar, ik leer mijzelve leven uit U en toch mijzelve zijn:
Adept aan wie de weg tot hemelbaan en tot het herrezen zijn nu reeds
in eigen wezen is gegeven.

Ik ben zo vrij geweest om de godennamen te vervangen. Misschien dat
daarbij nog past:

Want al is geboren in schoonheid.

De volmaaktheid van de eerste Kracht heeft Zich
goden, werelden en mensen voortgebracht.

Al is geboren in rechtvaardigheid; want met de
eerste scheppingsdaad werd ook de wet, die al het
geschapene regeert, door Oerkracht reeds gezet,
genoemd een God.

En ziet, deez' beiden zijn onvruchtbaar en zijn in al
en tijd verloren. Is daarin niet de liefdemacht,
die uit de lichte sporen het leven baart?

Want schoonheid en gerechtigheid door liefdekracht geopenbaard,
zij zijn de wijsheid van het Al, waarin de Schepper spreekt, waarin de Oer-
kracht stortvloed geeft van leven voor alle tijd tot achter de Hallen, waar
de Rechters zijn, tot achter de wereld, waarin de geesten streven.
Dit is de werkelijkheid.

De werkelijkheid is nimmer het wereldgebeuren, dat wij zien maar de
God, Die in ons leeft en de werkelijkheid, die voor ons persoonlijk in daad
en denken en geest daaruit wordt geboren. Deze te bevestigen is: de juiste
houding aannemen tegenover het geheel der schepping, het wereldgebeuren en
onzelf. Het is het bereiken van de weg der bewustwording, waardoor de god-
delijke krachten steeds meer worden geopenbaard.

:--: